

Розділ 4

ТРИБУНА ЗАРУБІЖНИХ УЧЕНИХ

УДК 159.9+343.95

Bożena Gołota

TERRORYZM A BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA*

Autorka publikacji wskazuje cechy charakterystyczne związane z bezpieczeństwem państwa oraz potencjalnym ryzykiem zagrożenia terrorystycznego. W publikacji zostały również przedstawione czynniki wpływające na podniesienie poziomu ryzyka wystąpienia ataków terrorystycznych w Polsce.

Słowa kluczowe: *terroryzm, bezpieczeństwo, zagrożenie, współdziałanie.*

Wiek dwudziesty, a także początek wieku dwudziestego pierwszego, to okres wzrostu terroryzmu na świecie. Terroryzm stał się zagrożeniem globalnym. Przedsięwzięcia podjęte przez państwa przyjęły również wymiar międzynarodowy.

Słownik wyrazów obcych PWN definiuje «terroryzm jako stosowanie terroru, zwłaszcza działalność niektórych ugrupowań eksternistycznych usiłujących za pomocą zabójstw politycznych, porwań zakładników, uprowadzeń samolotów i podobnych środków, zwrócić uwagę opinii publicznej na wysuwane przez siebie hasła lub wymusić na rządach państwa określone ustępstwa czy świadczenia na swoją korzyść» [8]. Definicja zawarta w encyklopedii powszechnej PWN określa terroryzm jako «różne umotywowanie ideologiczne, planowanie i zorganizowanie działania pojedynczych

* В авторській редакції

osób lub grup skutkujące narzuceniem istniejącego porządku prawnego, podjęte w celu wymuszenia od władz państwowych i społeczeństwa określonych zachowań, często narzucające dobra osób postronnych; działania te realizowane są z całą bezwzględnością, za pomocą różnych środków (nacisk psychiczny, przemoc fizyczna, użycie broni i materiałów wybuchowych), w warunkach zagrożonego regionu i celowo stworzonego w społeczeństwie lęku» [6]. Inny autor, amerykański psycholog F. Hacker, pojęcie terroryzmu odnosi do przemocy stosowanej przez «jednostki lub małe grupy konspirantów» [2]. Spośród polskich politologów B. Bolechów, twierdzi, że «terroryzm jest formą przemocy politycznej, polegającej na stosowaniu morderstw lub zniszczenia w celu wywołania szoku i ekstremalnego zastraszenia jednostek, grup, społeczeństw lub rządów, czego efektem mają być wymuszenia pożądanых ustępstw politycznych, sprowokowanie nieprzemyślanych działań, lub/i zademonstrowanie/ nagłośnienie politycznych przekonań» [3].

Terroryzm, jako problem międzynarodowy, wywiera wpływ na kształtowanie zachowań, opinii jednostek, określonych podmiotów. Biorąc pod uwagę ogólny podział terroryzmu, można wyróżnić:

1. terroryzm klasyczny,
2. superterroryzm (wykorzystujący broń masowego rażenia),
3. cyberterroryzm (zwany też infoterroryzmem) [1].

Uwzględniając używane do zamachu środki walki, terroryzm dzielimy na:

1. terroryzm konwencjonalny;
 - a) broń biała lub inne niebezpieczne narzędzia,
 - b) broń strzelecka,
 - c) środki wybuchowe;

terroryzm niekonwencjonalny

- a) jądrowy,
- b) chemiczny,
- c) biologiczny,
- d) elektroniczny (infoterroryzm, impuls elektromagnetyczny).

Inni autorzy (np. P. Wilkinson) wyróżniają:

1. terroryzm międzynarodowy,
2. terroryzm ponadnarodowy,
3. terroryzm polityczny,
4. terroryzm państwowy (oficjalny),
5. terroryzm neofaszystowski,
6. terroryzm niepolityczny,
7. terroryzm kryminalny [5].

Analizując terroryzm, który może spowodować zagrożenie bezpieczeństwa państwa, należy dokonać analizy pojęcia bezpieczeństwa oraz bezpieczeństwa narodowego.

Współczesne definicje leksykalne określają bezpieczeństwo jako «stan pewności, spokoju, zabezpieczenia oraz jego poczucia oraz wskazują na brak zagrożenia i ochronę przed niebezpieczeństwami» [8]. Bezpieczeństwo narodowe to «jedna z najważniejszych potrzeb człowieka szeroko rozumianego, a więc: ekonomicznego, psychicznego, osobistego, militarne, ekologicznego, energetycznego, informacyjnego i socjalnego. Potrzeba bezpieczeństwa wynika ze skłonności człowieka do życia we wspólnocie» [7].

W naukach społecznych bezpieczeństwo w ogólnym znaczeniu obejmuje zaspokojenie takich potrzeb jak: istnienie, przetrwanie, całość, tożsamość, niezależność, spokój, posiadanie i pewność rozwoju. «Bezpieczeństwo ma charakter podmiotowy, a będąc naczelną potrzebą człowieka i grup społecznych, jest zarazem podstawową potrzebą państw i systemów międzynarodowych; jego brak powoduje niepokój i stan zagrożenia. Dlatego każdy z wymienionych podmiotów stara się oddziaływać na swoje otoczenie zewnętrzne i sferę wewnętrzną, aby usuwać lub przynajmniej oddalać zagrożenia i eliminować własny lęk, obawy, niepokój, niepewność. Polska, poprzez upoważnione do tego organy państwa, prowadzi swą politykę bezpieczeństwa, zmierzającą do zapewnienia optymalnych warunków życia swoich obywateli» [4].

Najważniejszą wartością dla każdego państwa jest bezpieczeństwo, a co za tym idzie suwerenność, niezależność i integralność terytorialna [9].

Funkcje państwa w dziedzinie bezpieczeństwa można podzielić na: wewnętrzną, gospodarczo – organizatorską, socjalną, kulturalno – wychowawczą i zewnętrzną.

Funkcja wewnętrzna wiąże się zapewnieniem bezpieczeństwa i porządku publicznego, ochroną mienia, zdrowia i środowiska oraz zabezpieczeniem trwałości w wewnętrznej strukturze – właściwych stosunków społecznych.

Funkcja zewnętrzna to zapewnienie bezpieczeństwa państwa na zewnątrz, rozwijanie stosunków politycznych, gospodarczych i kulturalnych z innymi państwami, a także kontaktów międzynarodowych.

W Strategii Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej przyjęto, że Polska polityka bezpieczeństwa jest zgodna z prawem międzynarodowym i skorelowana jest ze strategiami sojuszniczymi, tj. Koncepcją Strategiczną NATO oraz Europejską Strategią Bezpieczeństwa. Strategia (...) stanowi podstawę do opracowania strategii sektorowych, odnoszących się do poszczególnych dziedzin bezpieczeństwa narodowego oraz wykonywanych dyrektyw strategicznych, w tym Polityczno – Strategicznej Dyrektywy Obrony RP.

Spółeczeństwo musi być świadome, że bezpieczeństwo nie jest osiągnięte raz na zawsze, należy je kształtować, systematycznie modyfikować, adaptować do zmieniających się warunków zewnętrznych i wewnętrznych.

Oceniając zagrożenie terrorystyczne w Polsce należy stwierdzić, że istnieje realne niebezpieczeństwo zagrożenia terrorystycznego w Polsce. Terytorium Polski może zostać wykorzystane do prowadzenia działań o charakterze logistycznym, mogących wspierać działalność terrorystyczną prowadzoną w innych krajach.

Wśród czynników wpływających na podniesienie poziomu ryzyka wystąpienia ataków terrorystycznych w naszym kraju należy między innymi wymienić:

1. skuteczność osiągnięcia celów w wyniku stosowania terroru,

2. prozachodnią politykę naszego państwa, zwłaszcza strategiczny sojusz ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki Północnej,
3. uczestnictwo w koalicji antyterrorystycznej,
4. udział w misjach pokojowych i stabilizacji (w szczególności w Iraku oraz w Afganistanie),
5. przynależność Polski do NATO,
6. przynależność do Unii Europejskiej i strefy Schengen,
7. systematycznie powtarzane informacje medialne na temat funkcjonowania w Polsce tajnych więzień CIA,
8. stałe docieranie do społeczności muzułmańskiej w Polsce przedstawicieli ortodoksyjnych organizacji islamskich, niejednokrotnie identyfikowanych jako sympatyzujące z ugrupowaniami eksternistycznymi,
9. pogłębianie radykalnych poglądów więźniów, przebywających z innymi więźniami wyznania islamskiego i wykorzystania motywów religijnych i eksternistycznych.

Wśród ekspertów ds. bezpieczeństwa panuje przekonanie, że terroryzm jest zjawiskiem, które będzie występowało w przyszłości z większym nasileniem. Świadczą o tym liczne sygnały o zamachach nadchodzące z różnych państw. Pojawienie się nowych organizacji terrorystycznych dowodzi, że terroryzm nie znika. Rolą wszystkich państw i całej społeczności międzynarodowej jest odpowiednie przygotowanie się do skutecznej walki z terroryzmem.

Reasumując, należy stwierdzić, że terroryzm jest zjawiskiem, które występuje w wielu postaciach. Współczesny terroryzm charakteryzuje się tym, że grupy terrorystyczne działają z wielu pobudek oraz za przyzwoleniem władz państwowych. Uderzają one najczęściej w podstawy ustrojowe państw demokratycznych, zaś walka z nimi jest utrudniona z uwagi na to, że znaczna część grup terrorystycznych formalnie nie jest związana z żadnym państwem, co wyklucza użycie sił zbrojnych w odwecie. Co więcej, współczesne grupy terrorystyczne nie odczuwają strachu przed odwetem oraz groźbą użycia przeciwko nim broni. Ponadto atakom terrorystycznym sprzyjają procesy demograficzne oraz urbanizacyjne, związane z

rozwojem miast. Dla ugrupowań terrorystycznych sprzyjające jest skupienie znacznej części danej populacji w jednym miejscu. Działania terrorystyczne wymierzone w duże aglomeracje mogą na jakiś czas sparaliżować funkcjonowanie państwa.

Polska do tej pory była wolna od zamachu terrorystycznego. Mając na uwadze pojawienie się tego typu wydarzeń na świecie, powinniśmy być świadomi, że nasz kraj również jest narażony na ataki terrorystyczne.

1. Aleksandrowicz T. Terroryzm międzynarodowy. – Warszawa: Wydawnictwo Akademickie I Profesjonalne, 2008. – s. 24.

2. Bernard A. Strategia terroryzmu / A. Bernard. – Warszawa: Wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej, 1978. – s. 12.

3. Bolechów B. Terroryzm w świecie podwubiegunowym / B. Bolechów – Wyd: Adam Marszałek, – Toruń, 2003. – s. 25.

4. Kaczmarek W. Prognoza możliwych zagrożeń o charakterze militarnym i niemilitarnym determinujących potrzeby w zakresie tworzenia wojsk OT [obrony terytorialnej] / W. Kaczmarek. – Warszawa, 2000. – s. 51.

5. Muszyński J. Terroryzm polityczny / J. Muszyński. – PWN. – Warszawa, 1981. – s. 22.

6. Nowa encyklopedia powszechna PWN / red. Bartłomiej Kaczorowski. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 1998. – XIV. – 2030 s.

7. Ostojski J. Konspekt nr 2/2007 / J. Ostojski. – Kraków, 2007. – s. 29.

8. Słownik języka polskiego. – PWN, – Warszawa, 1982. – s. 147.

9. Śmiałek W. System bezpieczeństwa Polski / W. Śmiałek. – Warszawa, 1993. – s. 29.

10. Współczesne postrzeganie bezpieczeństwa. – WSA, Bielsko Biała. – 2007, s. 184–188.

Божена Голота. Тероризм і безпека держави

Вказано на характерні риси, пов'язані з безпекою держави і потенційним ризиком, викликаним терористичною загрозою. Йдеться про фактори, що впливають на підвищення рівня ризику, пов'язаного з можливістю появи терактів у Польщі.

Ключові слова: *тероризм, безпека, загроза, спільні дії.*

Божена Голота. Тероризм и безопасность государства

Указується на характерные черты, связанные с безопасностью государства и потенциальным риском, вызванным террористической угрозой. Говорится о факторах, влияющих на повышение уровня риска, связанного с возможностью появления терактов в Польше.

Ключевые слова: *терроризм, безопасность, угроза, совместные действия.*

Bożena Golota. Terrorism and the state security

The author points to the characteristic features associated with state security and the potential risk caused by the terrorist threat. The article says about the factors affecting the increase in the level of risk associated with the possibility of terrorist attacks in Poland.

Key words: *terrorism, security, threat, joint action.*

Стаття надійшла 2 червня 2011 року

УДК 159.942.5

Jerzy Szafrński

**WSPÓŁPRACA POLICJI POLSKI
Z MILICJĄ UKRAINY PODCZAS MISTRZOSTW
EUROPY UEFA «EURO 2012» ***

Autor publikacji wskazuje cechy charakterystyczne dla imprez masowych o wysokim potencjale ryzyka oraz prawdopodobne zagrożenia związane z organizacją i przebiegiem Mistrzostw Europy w piłce nożnej «EURO 2012». W publikacji zostały również przedstawione obszary współdziałania Policji polskiej i ukraińskiej w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa jej uczestnikom. Istotne w publikacji jest wskazanie zasad organizacji współdziałania i dowodzenia siłami uczestniczącymi w operacji zabezpieczenia imprezy masowej tej rangi.

Słowa kluczowe: *impreza masowa, bezpieczeństwo, zagrożenie, współdziałanie, koordynacja.*

* В авторській редакції